

KUNGSGATAN - SKISSFÖRSLAG

KRISTINEHAMN 200213

INNEHÅLL	SIDA
Inledning och bakgrund.....	3
Platsen idag.....	4
Förslag, generella.....	7
Förslag 1.....	9
Förslag 2.....	21

Kristinehamn är idag en uppskattad ort och turistdestination, inte minst för sin närhet till Vänerskärgränd och båtliv.

Kristinehamns centrum har många historiskt viktiga delar och Kungsgatan är en del av det. Kungsgatan startar och slutar i de äldre tullarna, Södertull och Norrtull, samt passerar Södra torget och Norra torget. Gatan fungerar som centrum ryggrad och fungerar framför allt som gågata och shoppinggata.

I anslutning till Kungsgatan ligger flera målpunkter för handel, bl a gallerian Vintergatan och H&M. Parkering finns både som garage och som parkeringsområden med kort gångavstånd till gågatan.

Gatan används ibland för marknader med flyttbara bodar och marknadsstånd längs gatan. Även Tegelslagaregatan är omvandlad till gågata, med möjlig parkering i den västra delen mot Västerlånggatan.

Kungsgatans befintliga kvaliteter, potential och historik är viktiga att beakta i gestaltungsarbetet. Samtidigt är platsen i behov av upprustning pga bristande tillgänglighet, behov av nytänkande kring dagvattenhantering, översyn av trädbestånd, framtida ledningsarbeten m m. I och med detta kan ett helhetsgrepp tas för hela Kungsgatan med närområde. Målet är att genom ett attraktivt gaturum med plats för vila, samtal, utomhusarenor, m m locka människor till ett centrum som är öppet och inkluderande. Gågatan kan bli mötesplats fyllt av händelser.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Som underlag för arbetet med utformning av Kristinehamns nya gågata ligger Handlingsplan KF 2019-06-18, Detaljplan för kv Lyran 505:1972, Kv Andromeda m m 509:1990, och Kv Capella m m 1781K-502/1992, samt dokument "Mörkeranalys" daterat 19-10-07. Arbetet "Tillgänglighet del av centrum" som omfattar del av Kungsgatan, Tegelslagaregatan och Spelmansgatan, dat 2018-01-11, ligger till grund för de tillgänglighetsåtgärder som görs i uppdraget. Där inget annat anges tillgänglighetsanpassas entréer i och med ny höjdsättning vid en omläggning av yttskikt.

ÖVERGRIPANDE MÅL

- Ökad möjlighet för människor att mötas och trivas i det offentliga rummet.
- Öka orienterbarheten i centrum
- Öka tillgängligheten och servicen för alla målgrupper.
- Öka trygghetskänslan för alla besökare.
- Skapa möjligheter för hållbar grönstruktur som ger önskad effekt utan att skapa framtida skötselproblem.
- Förbättra parkeringsmöjligheterna för cyklister inom området.
- Begränsa obehörig trafik.
- Energieffektivisera belysningen.
- Förbättra dagvattenhanteringen i området.
- Bibehålla och förbättra förutsättningar för marknad och handel.

EFFEKT MÅL

- Främja gående och cyklister.
- Ökad trygghet för besökare dygnet runt.
- Skapa identitet på platsen.
- En hållbar stadsmiljö ur ekonomisk, ekologisk, och social synvinkel
- Människor trivs och känner sig inkluderade
- Ökad aktivitet i området året runt.
- En attraktiv plats året runt.
- Främja handlarna.
- Alla ska känna sig välkomna oavsett bakgrund, ålder och behov.
- Stödja att befintliga verksamheter bevaras och blomstrar.
- Locka nya aktörer till centrum
- Minskad skadegörelse, ökad tilltro till det gemensamma samhället.

FLÖDEN

Idéer och uppslag till vilka aktiviteter som skulle kunna passa längs med gatan och var de skulle kunna passa gestaltades med utgångspunkt inom rörelser och flöden.

Idag fungerar Kungsgatan som en ryggrad mellan den norra och södra delen av centrumkärnan. Gatan är gågata sedan tidigare där biltrafik hänvisas till parkeringar i ytterkanten av området. Kungsgatan passeras över med motortrafik i ett läge men är i övrigt gågata. I söder markerar cortenpelare Södertull som är en av stadens gamla gränser.

På Kungsgatan och i dess närområde finns flertal butiker och gallerior. Övrig verksamhet är det mindre av och efter stängning är centrum relativt tomt och ödsligt.

● parkering

..... rörelsestråk

← — → biltrafik

Södertull - stadsgräns som märkts ut med cortenstålspelare.

Stenmursomgiven plantering. Fast struktur, kostsam drift p g a växtval

Entré från norr med bilparkering prioriterad. Otydlig entré och få målpunkter.

Svårskött plantering. En av få bänkar, möblering med historisk karaktär. Saknas platser för vila för fler.

Stråk och torg som sammanförs. Inslag av lek men saknas plats för vila, aktiviteter för fler. Få målpunkter

Låg orienterbarhet, identitetslöst och kalt. Fina planteringar i flyttbara krukor mjukar upp platsen.

Trädrad med stark form definierar stråket. I övrigt få målpunkter och kal känsla.

Cirkelformad cykel-p förekommer i området. Risk att cyklar hamnar i vägen för transporter m m. Utsatt och skrymmande .

Tydligt separerat stråk för transporter på mindre tillgänglig gatstensyta med gående hänvisade till kanterna. Prioriterat

En av portarna till Kungsgatan, från gallerian Vintergatan via en kvartersgård. Fina detaljer, i övrigt anonym.

Uppdragsnr 11005481 2020-02-13

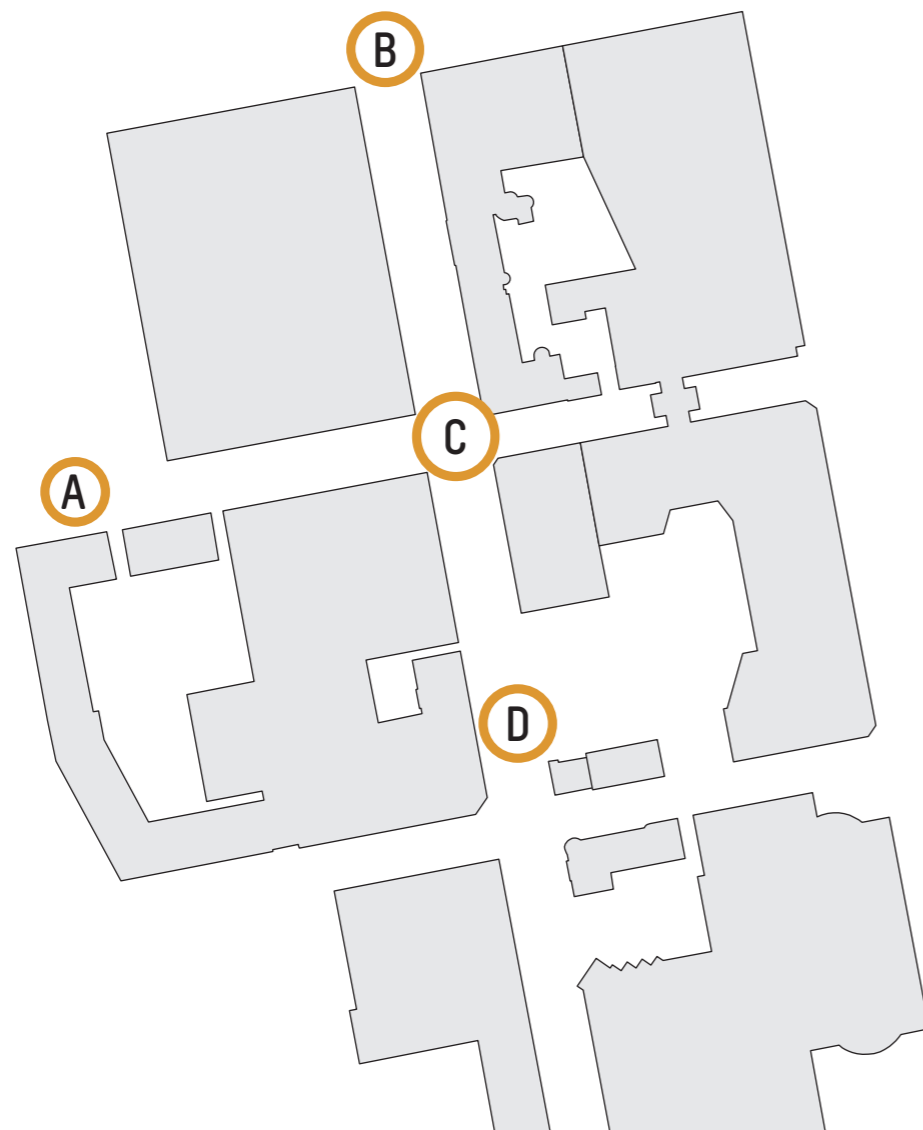
BELYSNING

Kungsgatans belysning på den södra delen består idag av låga stolpar med tre globarmaturer. Ljusnivån är hög och jämn vilket skapar en ljusmiljö utan variationer. Längst med Kungsgatan är det en del av skyltfönstren som är helt släckta efter stängning. Några av skyltfönstren är tända och ger ett omgivningsljus till gaturummet.

Vid Vintergatans entré från Tegelslagaregatan är många väggarmaturer släckta och belysningsstolparna hamnar i förgrunden vilket gör att entrén skymms. Entréns fasad och skylt är mörk, vilket i kontrast till Coop-skylden får den att inte kännas inbjudande.

Den norra delen av Kungsgatan känns modern och belysningen bestyckad med led med fin ljuskvalité. Dock höga ljusnivåer.

SIDOGATA/MÖBLEMANG

För att kunna attrahera en bred målgrupp samtidigt som identiteten och känslan i området förbättras föreslås aktivitetszoner. Nya spännande sittplatser och målpunkter tas fram och ger besökarna platser att vara på med olika karaktär. Detta ger centrum en ny dimension som mötesplats för alla.

Sidogator med parkeringar i nära koppling till området leder oss in. Det finns en önskan om att minimera obehörig biltrafik och entréerna förstärks i sin identitet och blir mer tydlig gräns. Tegelslagaregatan föreslås få en förlängd gågata och bilparkeringen omvandlas till aktivitetstorg och cykel-parkering. En inbjudan till mer hållbar användning av stadens ytor.

Dagens trädplanteringar tas tillvara så långt möjligt, kompletteras och byts ut för att ge variation, platsbildning, ekologisk och ekonomisk hållbarhet samt främja stadens klimat. En variation av skugga och sol erbjuds som varierar med årstiderna.

Både de artificiella ljuset och solljuset föreslås kunna bidra till identitet i ytterligare en ny dimension. Skuggspel, transparenta tak med färginslag, silande trädgrenar m m skapar ljusspel på marken runtomkring. Vart ljuset faller beror på när på dygnet man besöker platsen.

Exempel på basåtgärder:

- A.
Förstärkt entré via Tegelslagaregatan. Parkering och gata omvandlas.
- B.
Förstärkt entré från Södra torget. Parkering och gata omvandlas.
- C.
Nod, förstärkt målpunkt med bl a linspänd belysning som tak, plats för aktivitet, sittplatser
- D.
Tillägg av strukturer som ger plats för aktivitet, vila och skapar identitet.

VAD?

Återkommande platser med en hög igenkänningsfaktor som blir typiska för gågatan. Dessa platsbildningar bildar länk mellan målpunkter och aktiviteter. Skapa hållbara men även flexibla strukturer samt ge plats för fler aktiviteter i rummet mellan husen. Öka orienterbarheten till och inom området samt öka platsernas attraktivitet. Skapa en centrummiljö som håller för framtidens utmaningar.

HUR?

Genom att skapa välgestaltade, tillgänglighets-anpassade möbleringszoner med en stark karaktär tillsammans med identitetskapande belysning och vegetation. Öka rumsbildning med variation och känsla för det öppna och det slutna rummet längs gatan. Återanvända material, bevara och utveckla varierad grönstruktur genom att bl a placera träd på bästa läge. Ta tillvara dagvatten och ge växtlighet möjlighet att utvecklas till friska individer. Genom att skapa varierade platser som inkluderar människor och uppmanar till samtal, aktiviteter och möten människor emellan.

VARFÖR?

För att göra hela centrum attraktivt. För att där människor kan mötas, vistas och aktivera sig tillsammans ges förutsättningar för ett tryggare och trevligare centrum. Det människor möts först av färger upplevelsen av resten. Vegetation är en avgörande faktor för ett trivsamt stadsklimat och främjar hållbar utveckling både på lokal som global nivå. Trivs människor, känner de sig inkluderade och känner det finns en omsorg om miljöer de vistas i ökar trygghetskänslan.

Kungsgatan och Tegelslagaregatan kommer att behöva upprustas i flera steg. För att få en tidig start, föreslås en första etapp, förslag 1, som är enkel att anpassa till befintliga ytor och strukturer samt innehåller förberedande åtgärder i form av nedtagning av vissa träd som mår mycket dåligt. Kvarvarande träd beskåras enligt den plan som tidigare tagits fram. De aktivitetsplatser som är markerade föreslås fylls av kristinehamnsbor, deras idéer och kreativitet används i ett led att skapa engagemang, inkludering och samhörighet. Låt Kungsgatan bli "Kristinehamns" centrum.

Förslag 1 lever kvar under förslag 2 som komplement och konceptet ska finnas tillgängligt även i framtiden. Centrum ska vara levande, inbjudande och inkluderande för alla.

FÖRSLAG

GESTALTNINGSIDÉ

Med stor variation och fantasifullhet kan mötesplatser för alla skapas på små ytor. Här finns plats för samtal, ett brädspel, en målad hage på marken, plats för bokskåpet, insektshotellen och solbänkar för den första glassen. Bjud in och skapa tillsammans. Materialen kan vara enkla, tekniken likaså. Flyttbara enheter ger flexibilitet och bra idéer kan leva vidare, där eller kanske på annan plats. Tillsammans är ledordet.

BELYSNING

Ljussättningen ska följa och framhäva de åtgärder som landskap tagit fram för att framhäva de aktiviteter och möblemang som tillförs på platsen, men även komplettera och förstärka den befintliga karaktären.

Genom att ljussätta utvalda delar ökar mervärdet och kan även skapa andra upplevelser och användningsområden som ger liv till platsen även under dygnets mörka timmar. Detta bidrar till en mer attraktiv miljö som skapar trygghet och ökad orienterbarhet.

FÖRSLAG

GESTALTNINGSIDÉ

Kungsgatan och dess sidogator är som bäckar som ringlar sig genom centrum. Besökare kommer från olika håll och har olika ärenden. Öppet och slutet, smal och bred ger en variation i rytm som ger varje del sin karaktär. Genom ett enhetligt golv samlas hela stråket, aktivitetsrum och platser. Konceptet är enkelt och ger ett lugn.

Genom ett helhetsgrepp om markytor kan tillgänglighet och vegetationsytor optimeras. Markbyggnad med skelettjord, dagvattenhantering samt upprustning av belysning i centrum blir möjlig. Möbleringen är flexibel och följer samma anda som förslag 1 med kompletterad bas till sortimentet.

BELYSNING

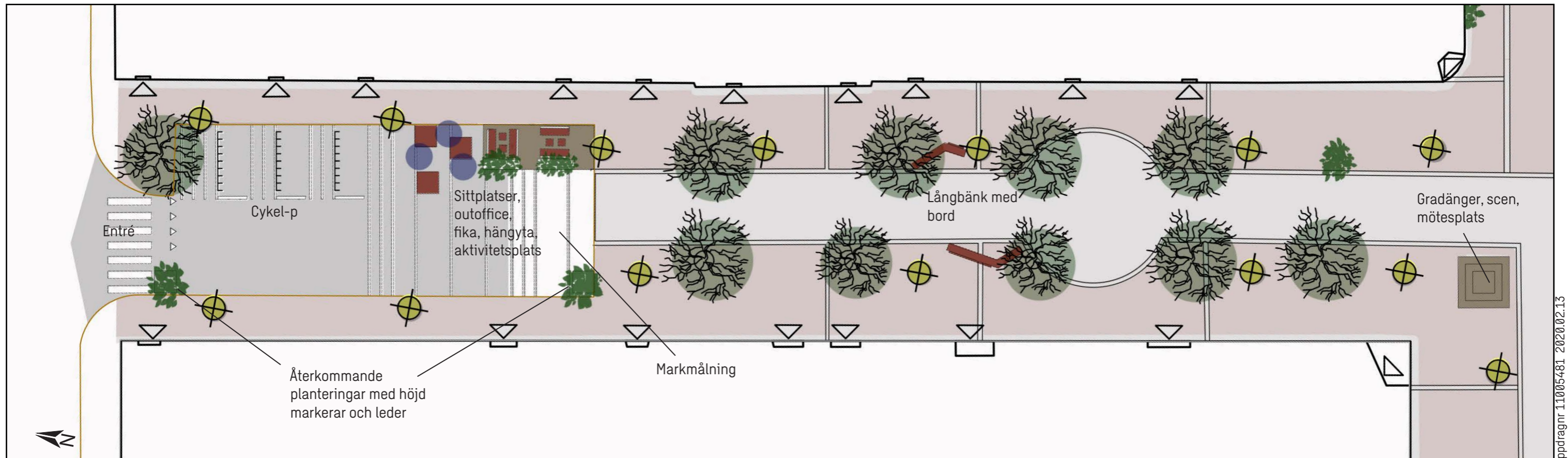
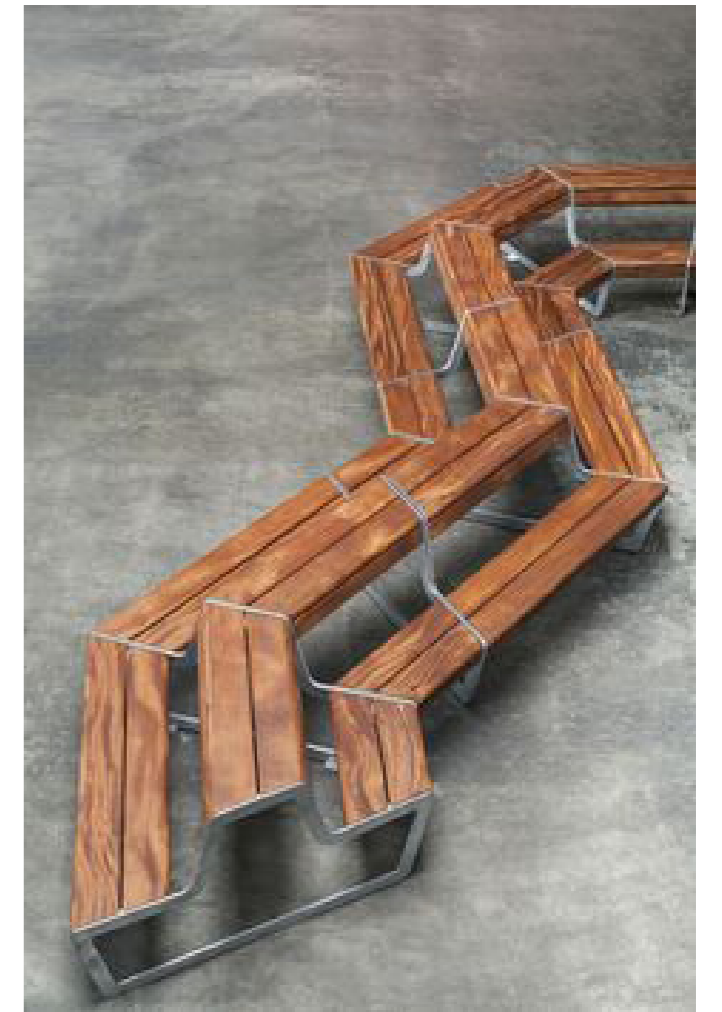
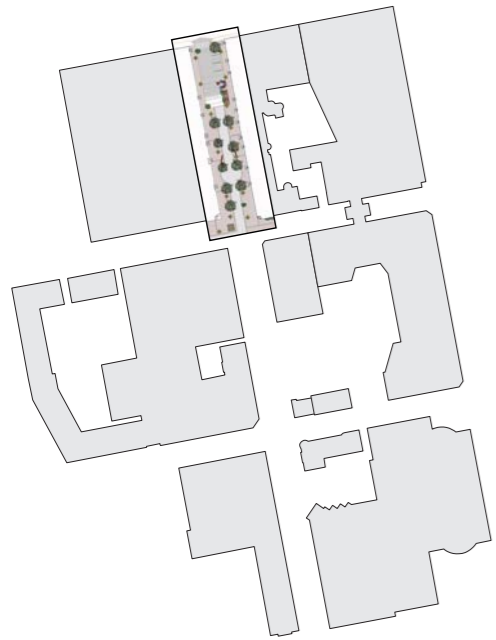
Ett helhetsgrepp som tar hand om hela gaturummet där ljusnivåer och ljuskvalité prioriteras. Allmänljuset kan bestå av nya stolparmaturer, linspannsarmaturer eller en kombination av båda. Belysning integrerad i möbler för att få ner ljus på mänskliga skala som bidrar till en ökad trivsel och ger en karaktär som är återkommande över hela platsen.

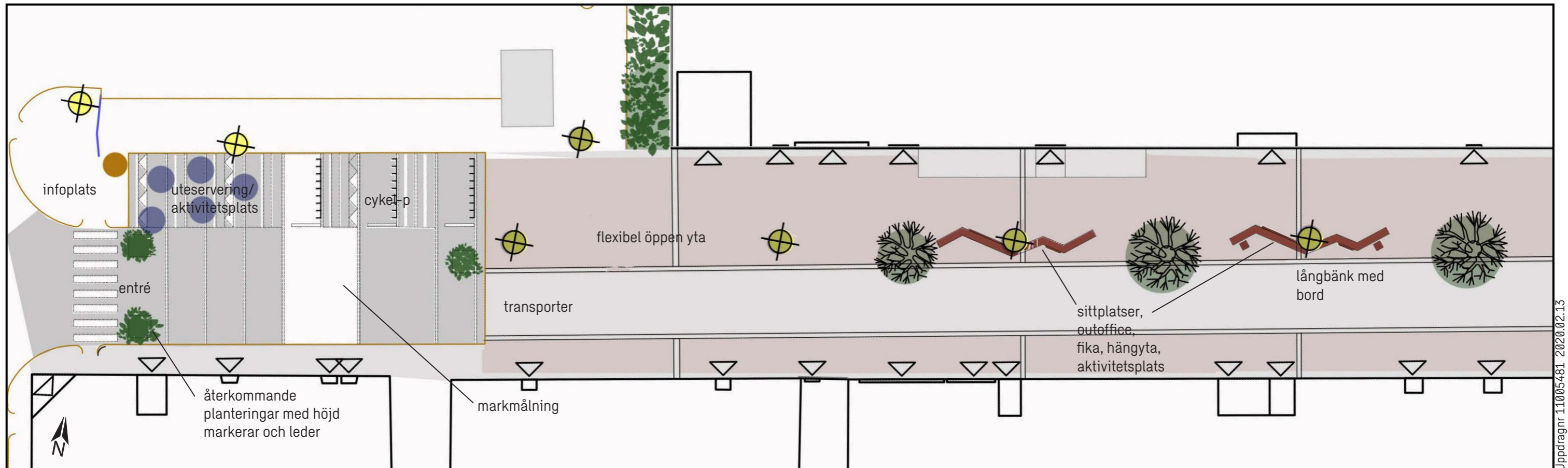
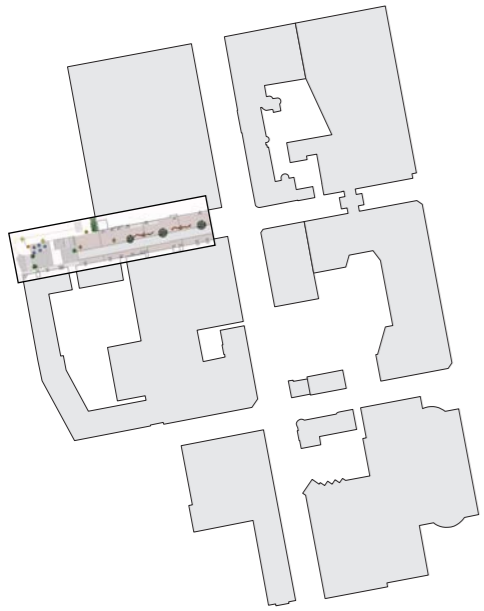
Som stöd till allmänljuset föreslås även att ett samarbete med verksamheterna längst med gatan införs där skyltfönster alltid har ett visst grundljus tänt för att skapa ett omgivningsljus som bidrar till att definiera rummet.

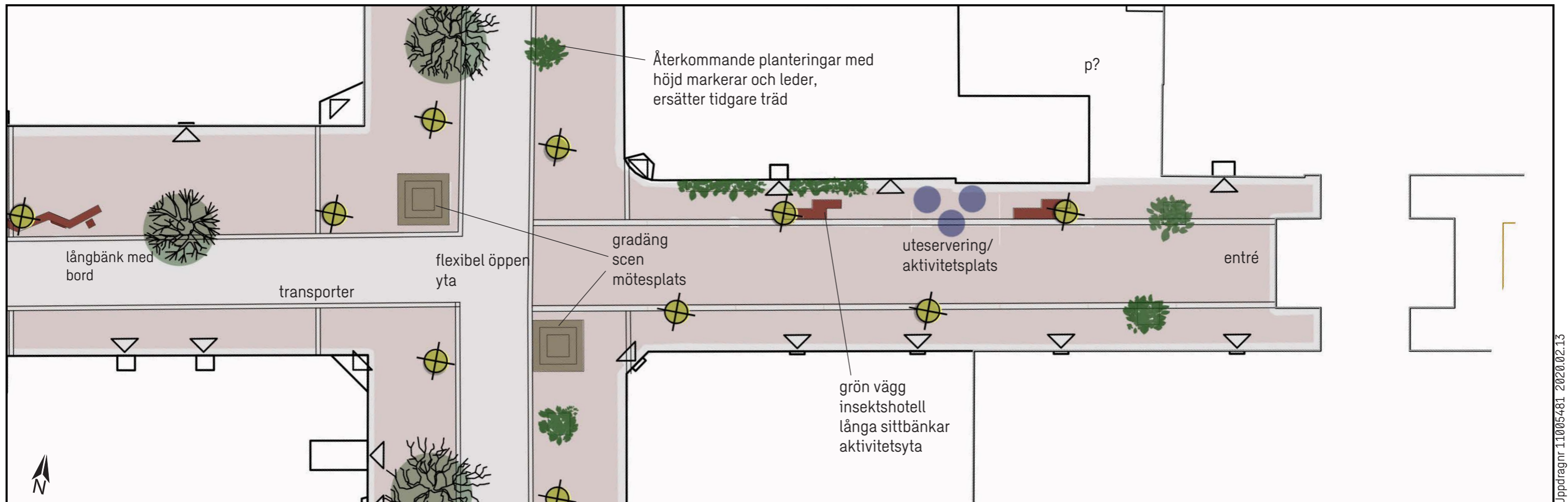
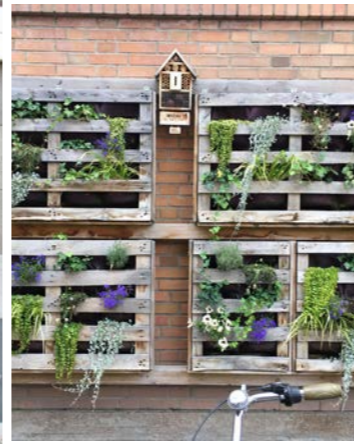

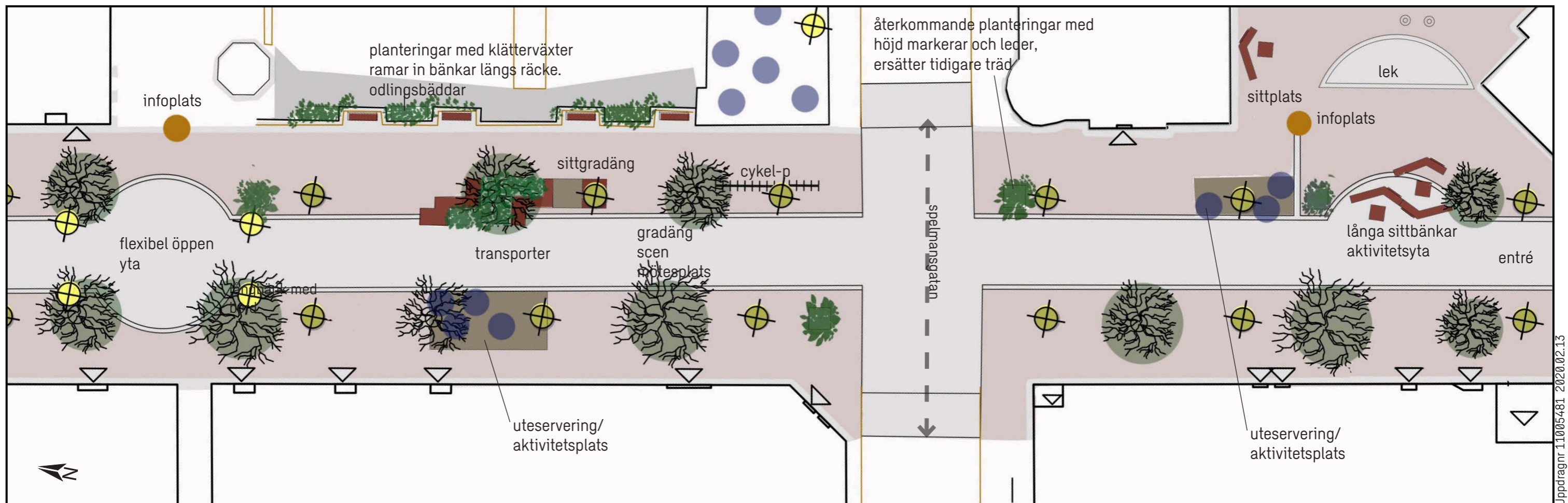

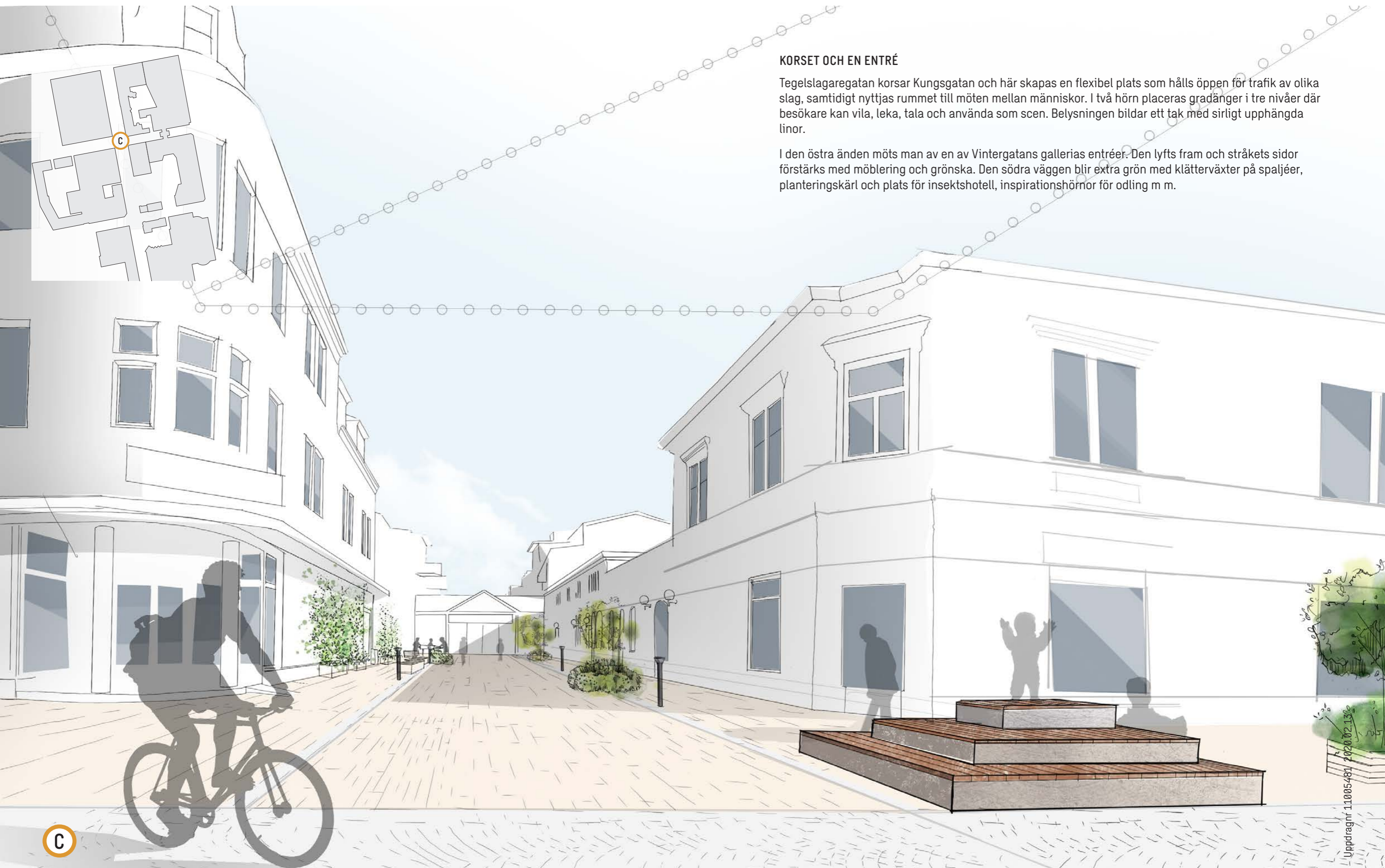

KORSET OCH EN ENTRÉ

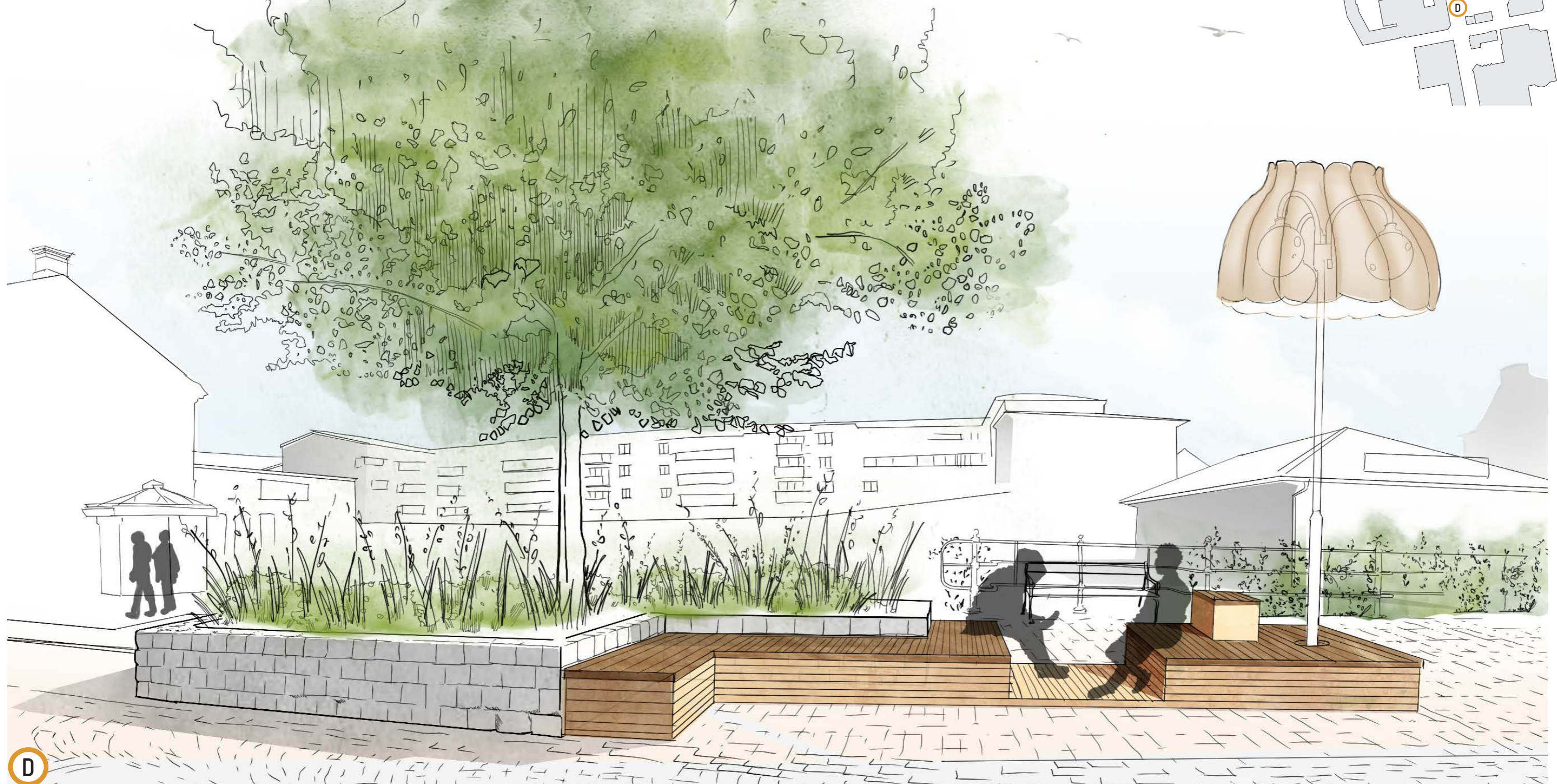
Tegelslagaregatan korsar Kungsgatan och här skapas en flexibel plats som hålls öppen för trafik av olika slag, samtidigt nyttjas rummet till möten mellan människor. I två hörn placeras gradängar i tre nivåer där besökare kan vila, leka, tala och använda som scen. Belysningen bildar ett tak med sirligt upphängda linor.

I den östra änden möts man av en av Vintergatans gallerias entréer. Den lyfts fram och stråkets sidor förstärks med möblering och grönska. Den södra väggen blir extra grön med klättrväxter på spaljéer, planteringskärl och plats för insektshotell, inspirationshörnor för odling m m.

VID VINTERGATANS TORG

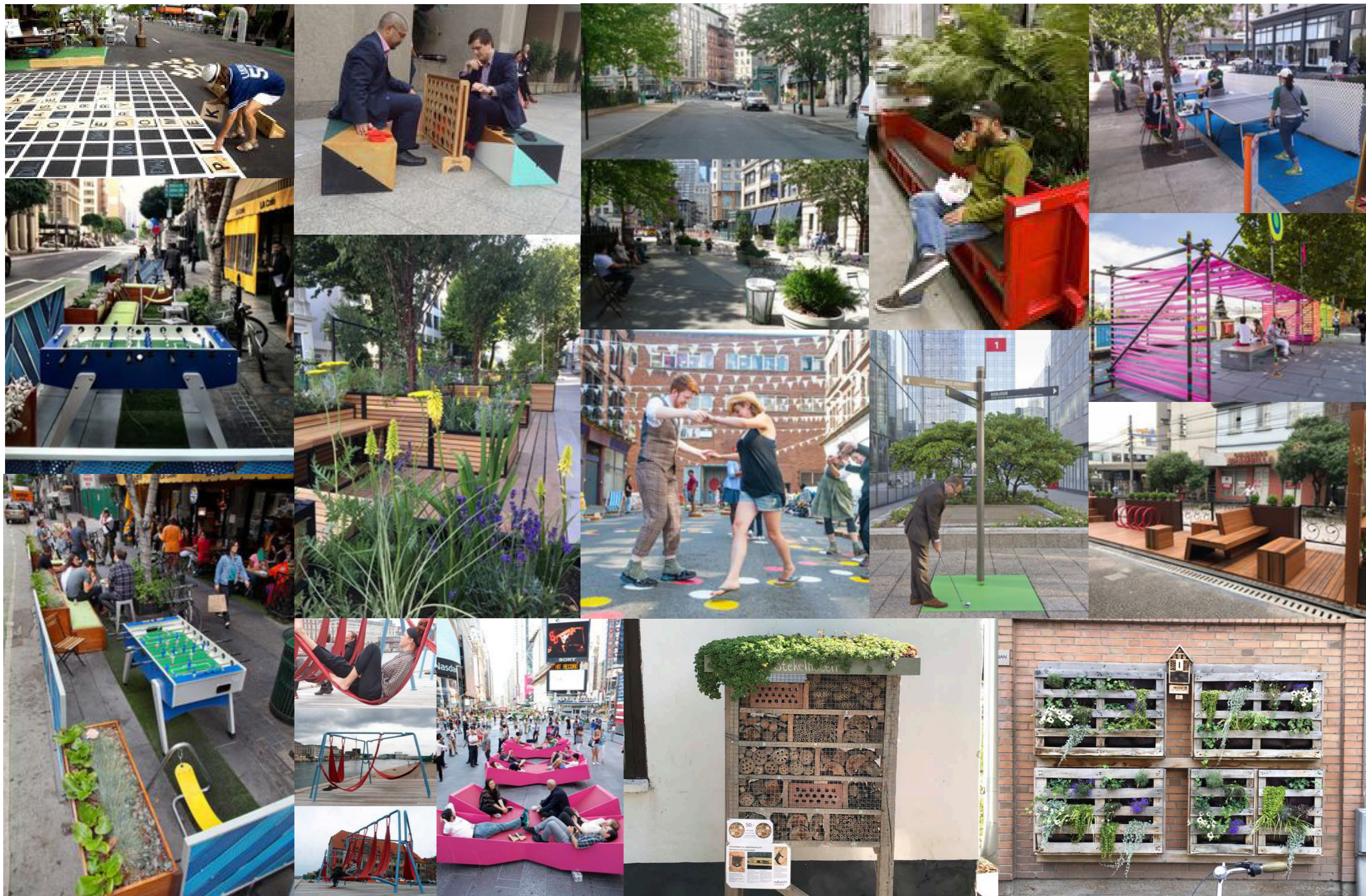
De upphöjda planteringarna och belysningen samlas till ett vardagsrum för många. Djupa soffor och gradänger i flera nivåer ger stöd och tillgänglighet för alla. Belysningsarmaturen får en ny skärm som förstärker vardagsrumskänslan. Planteringen kring trädet byts till en tät perennmatta med uppstickande växter som ger höjd och luftigt intryck.

Räcket mot parkeringen används som stöd för klättrväxter och bänkar placeras i nischerna som finns här. I de bredare delarna mellan kan högre växter planteras och sås, som högre perenner, solrosor eller solitära buskar. Räcket skyddar för genomspringning.

D

VAD?

Tända skyltfönster för omgivningsljus samt spilljus ut på gatan.

HUR?

Genom att tillsammans med verksamheterna samverka för att de låter alltid ha en belysning tänd i skyltfönstren dygnet runt och inte släcker ner den när butiken stänger. Samt göra en översyn så att butikernas belysning inte bländar förbipasserande på gatan.

VARFÖR?

Ljuset i skyltfönstren tillför ljusa vertikala ytor (ljusa väggar) i stadsrummet som ökar ledning och tillför ljus till stadsrummet. Genom att få ljusa vertikaler i stadsrummet skapas en känsla av trygghet då man orienterar sig i rummet vart det slutar och börjar samt att det framhäver siluetten av någon mötande person.

VAD?

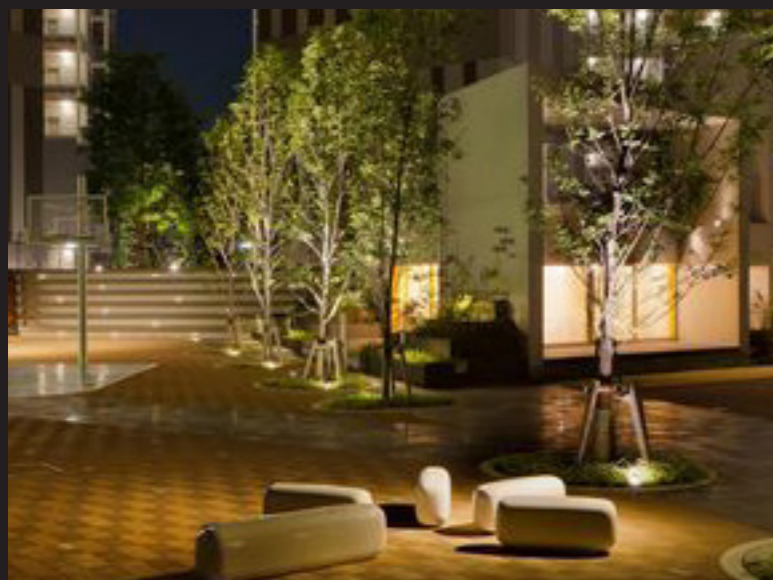
Byta armatur på befintlig stolpe.

HUR?

Demontera befintliga armaturer och byt ut till en annan armatur.

VARFÖR?

Genom att byta ut befintliga armaturer energieffektiviseras anläggningen och byter förslagsvis mot en ljuskälla med bättre färgåtergivning. Vi sänker även ljusnivåerna om man medvetet gör en ljusberäkning på ytorna.

VAD?

Belysa träd från befintlig stolpe.

HUR?

Montera små avbländande spotlights på befintliga stolpar.

VARFÖR?

Vegetation i form av träd ger en rumsbildning som bidrar till variation och känslan av det öppna och det slutna rummet längs gatan. Genom att belysa dessa träd ökar chansen till en attraktiv stadskärna och träden blir vackra kvällstid. En skuggspel skapas på marken då ljuset faller genom trädkronan.

VAD?

Framhäva korsningen Kungsgatan/Tegelslagaregatan och vägleda besökare in till Vintergatans köpcentrum som kommer från Södra torget, Vintergatans torg och Tegelslagaregatan parkering.

HUR?

Linspann med klassiska ljusslingor i korsningen Kungsgatan/Tegelslagaregatan och goboprojektorer som lyser med ett spännande mönster på sittmöblerna.

Vid Vintergatans entré byts belysningsstolpar till pollare och väggarmaturer tänds eller kompletteras för ljus på väggar som definierar rummet.

VARFÖR?

För att skapa en hög igenkänningsfaktor vid den viktiga knutpunkten på Kungsgatan samt tillskapa en ny mötesplats även kvällstid.

Framhäva entrén in till Vintergatans köpcentrum genom att låta den ta plats och tydliggöra gaturummet. På så vis upplevs gatan kortare, mer inbjudande och syns bättre från håll.

VAD?

Skapa en temporär föränderlig och karaktäristisk ljussättning som är anpassad till möblemang och inredning utan att göra åverkan på markläggning.

HUR?

Genom att placera de nya sittplatserna nära befintliga belysningsstolpar ges tillgång till el utan att behöva gräva ner kablar i marken. Belysning integreras inuti sittplatserna och lyser genom träribborna. De befintliga stolparmaturerna kläs in i en stor lampskärm.

VARFÖR?

För att få ljus på olika höjder och skapa en trivsamt plats att vistas på. Den stora lampskärmen ger platsen en egen karaktär som ger en intresseväckande variation i ljusmiljön.

TRÄD

Träd behålls där de kan fungera och utvecklas. De som valts ut har en god vitalitet och en placering som fungerar för platsen. Övriga träd byts ut och placeras där tillsammans med gatans övriga funktioner tillför rumslighet, skugga, vindfång och ger årstidsväxlingar. Då platsen varierar med omgivningens förutsättningar blir artvalet och placeringen också varierad. Detta ger en mångfald som är värdefull som skydd mot skadedjur och sjukdomar. Det ger även en speciell karaktär och blir identitetskapande för Kungsgatan.

Träden kompletteras av marktäckande perenn i växtzonen för optimerat växtklimat, ökad grönytefaktor och ger skötselnåla planteringar av perenner. Odlingskärl som med inslag av perenner ger planeringar som är ekonomiska och skötselnåla, robusta och vackra. För att få höjd kan dessa gärna kompletteras med uppstammad buske eller litet träd.

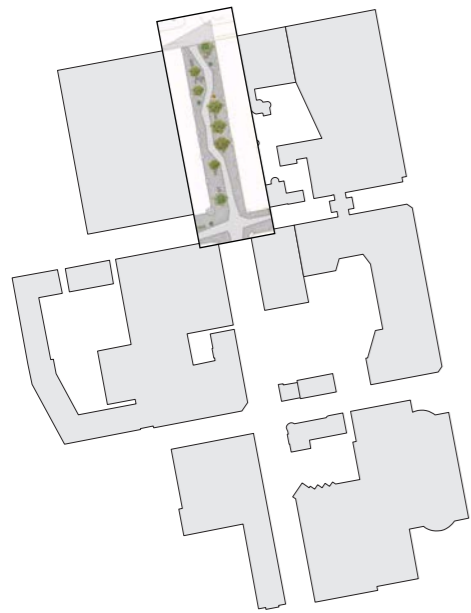
Den gröna väggen utvecklas, mot fasad, med spalje och kan varieras både i form och innehåll.

Dagvatten tas omhand via höjdsättning mot träden samt rännor i markytan som leder till planteringsytorna. Under mark ger skelettjordsystemet en balans av luft, vatten och näring.

- A. Befintligt träd som behålls. Bärskärs vid behov
- B. Nytt träd, medelstort
- C. Nytt träd, smalkronigt/pelarförm
- D. Nytt träd, rödblådigt

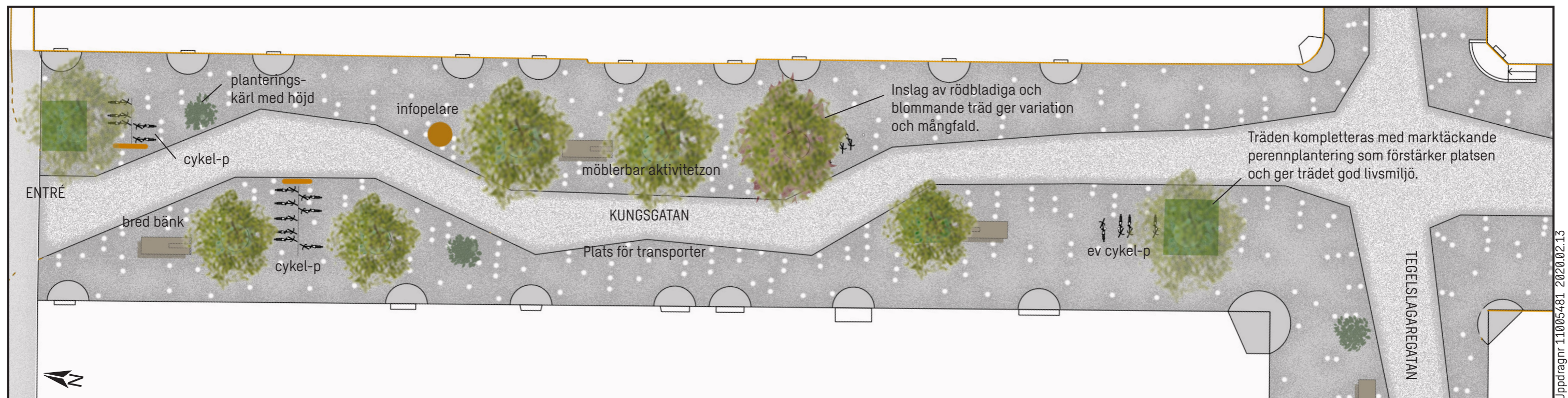

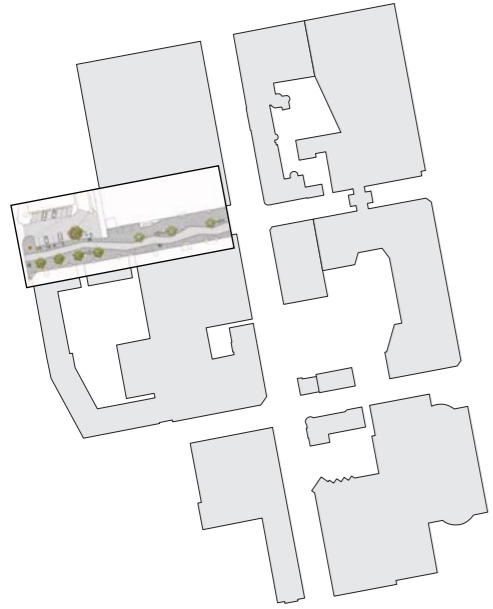
- återanvänd gatsten
- flammad grå gatsten med inslag av vit sten

Träden anger platsen. Närmast entrén samlas välmarkerad cykel-p, plats för information och enkel möbel för vila. Kring träden planteras perenner men kan kompletteras med markgaller vid utsatta lägen.

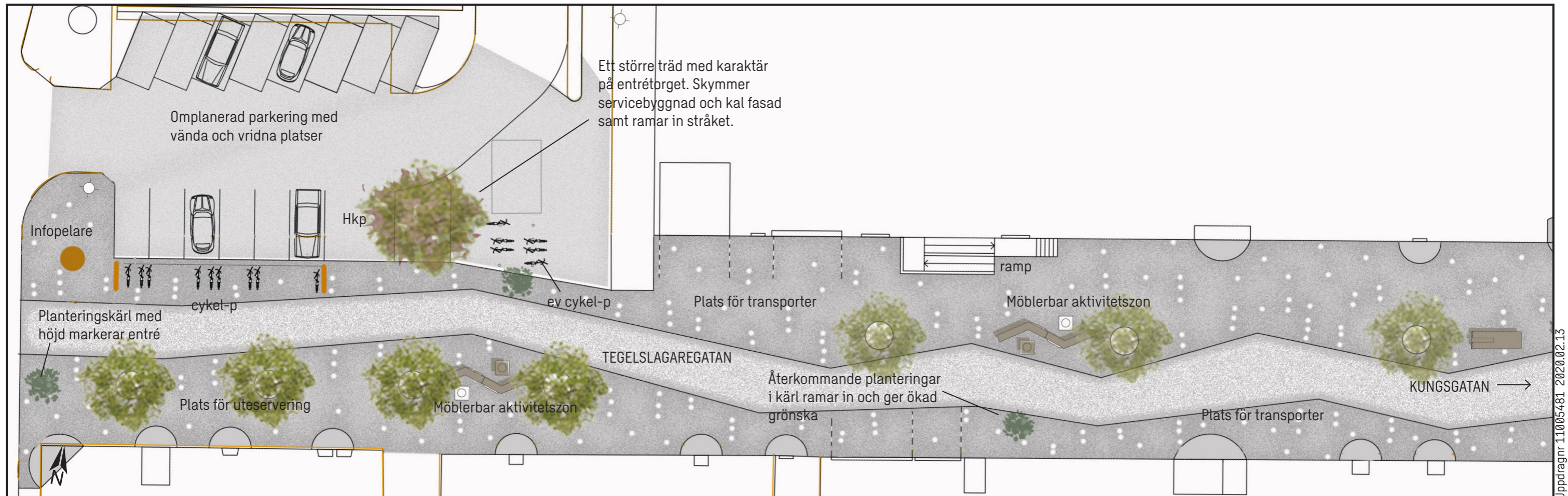
Fasta pelare för information, affischer och kartor ger målpunkter.

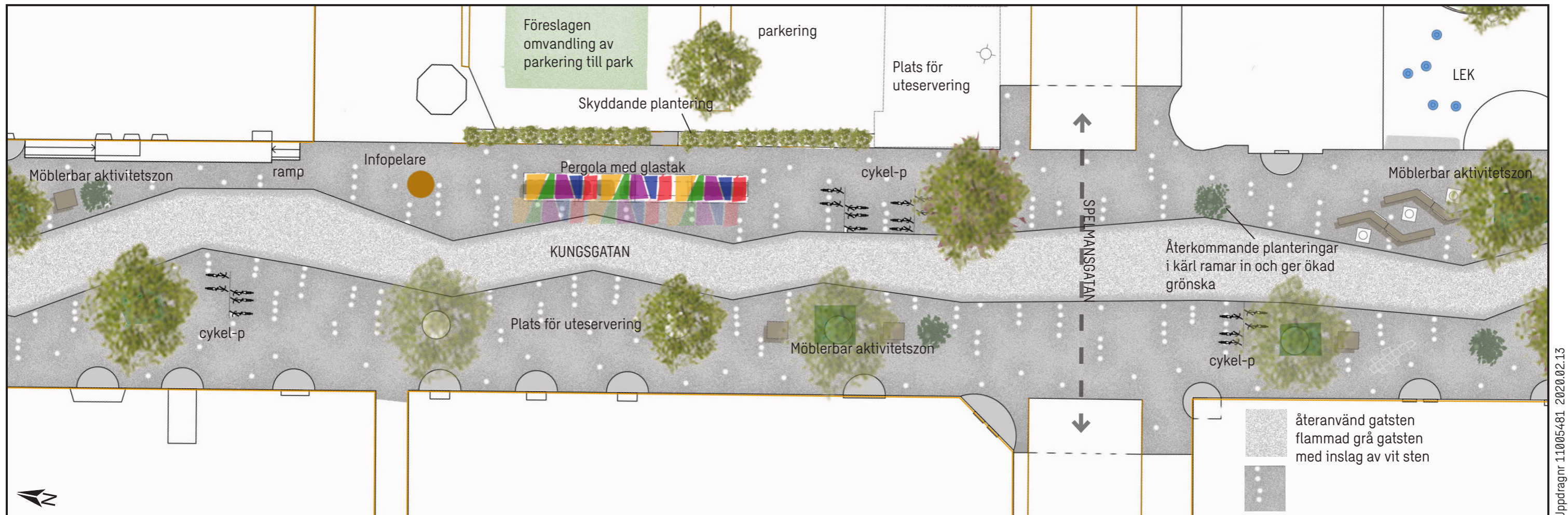

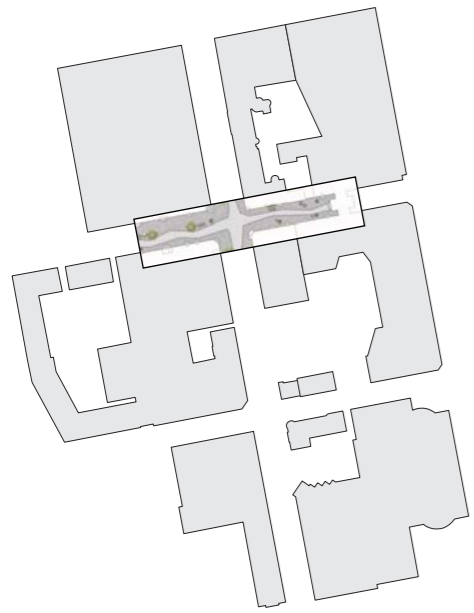
- återanvänd gatsten
- flammad grå gatsten med inslag av vit sten

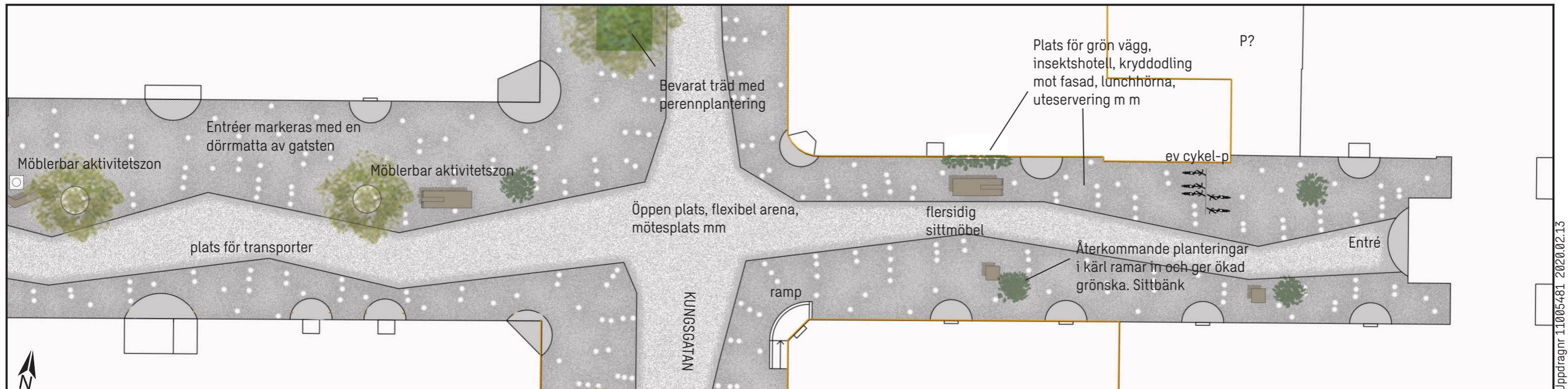
Uppdragsnr 11005481 2020.02.13

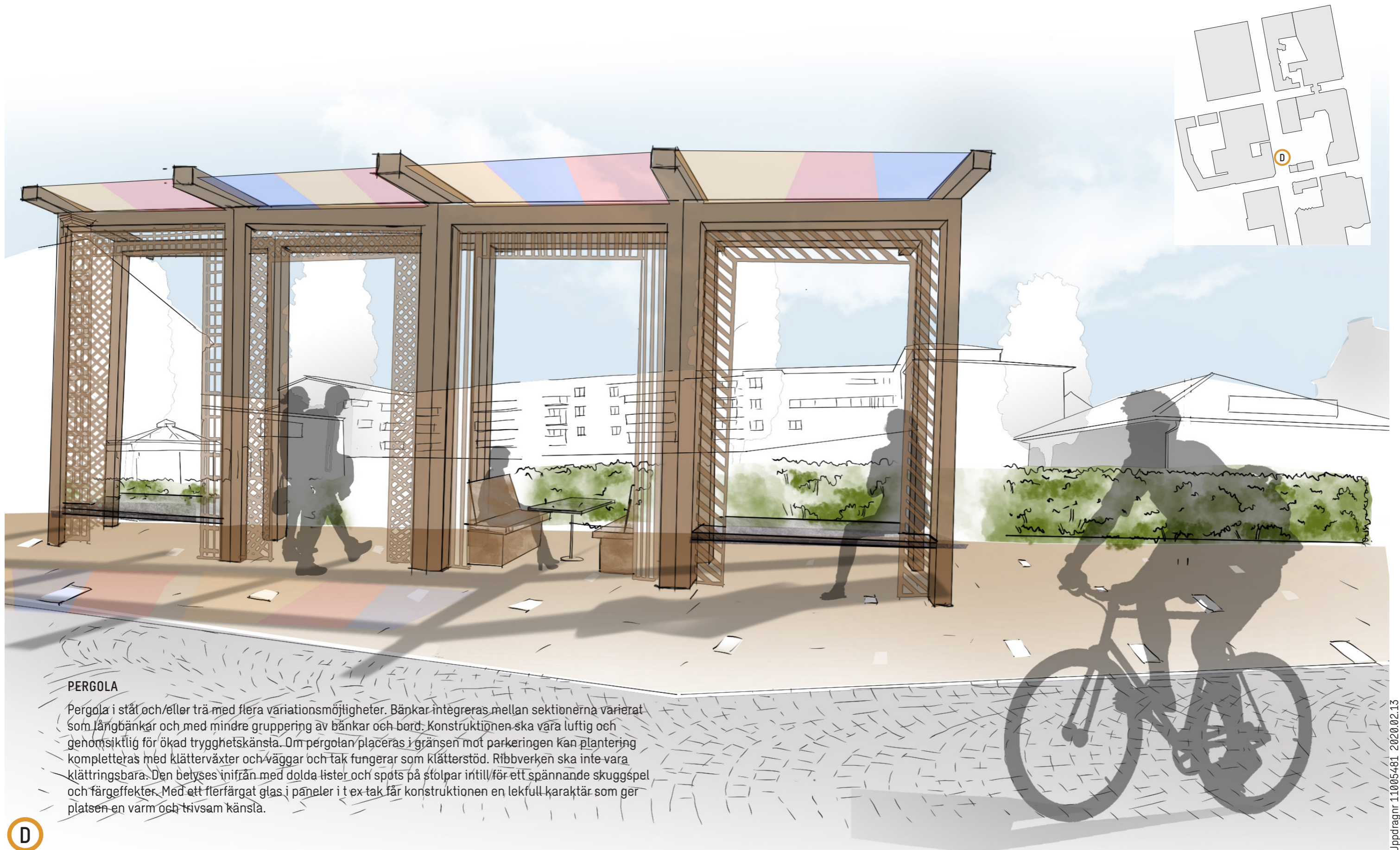

Uppdrag nr 11005481 2020.02.13

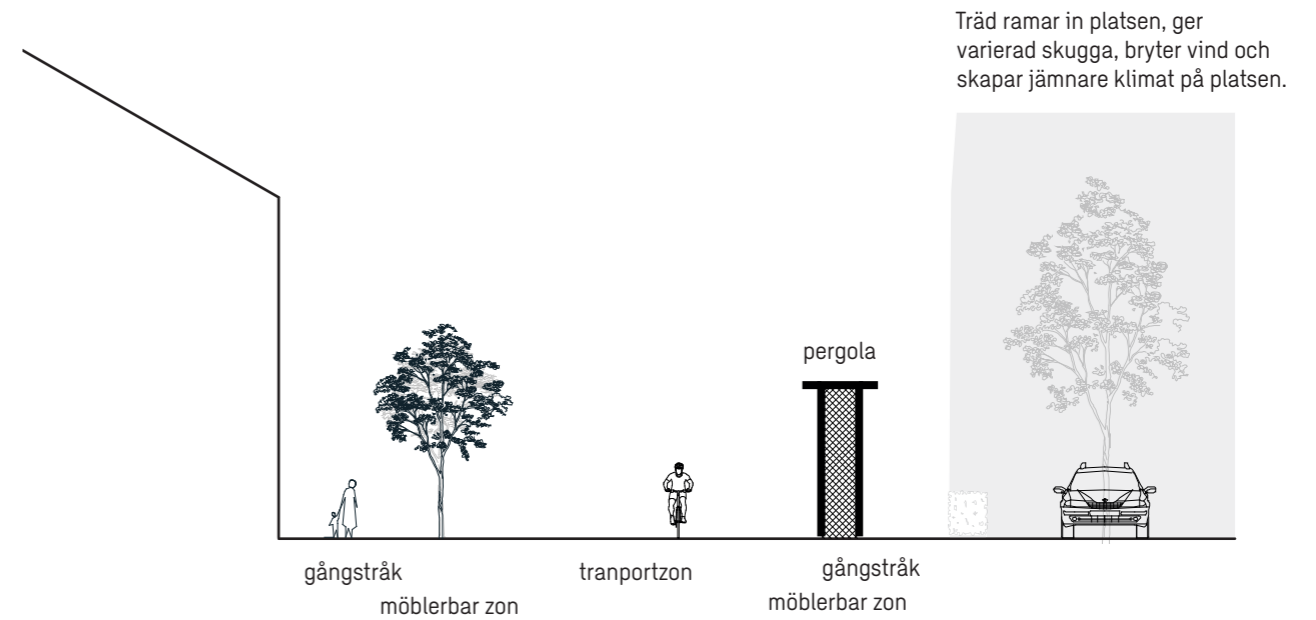

återanvänd gatsten
flammad grå gatsten
med inslag av vit sten

PERGOLA

Pergola i stål och/eller trä med flera variationsmöjligheter. Bänkar integreras mellan sektionerna varierat som långbänkar och med mindre gruppering av bänkar och bord. Konstruktionen ska vara luftig och genomsiktig för ökad trygghetskänsla. Om pergolan placeras i gränsen mot parkeringen kan plantering kompletteras med klättrväxter och väggar och tak fungerar som klätterstöd. Ribbverken ska inte vara klättringsbara. Den betyses inifrån med dolda lister och spots på stolpar intill för ett spännande skuggspel och färgeffekter. Med ett flerfärgat glas i paneler i tak får konstruktionen en lekfull karaktär som ger platsen en varm och trivsamt känsla.

SEKTION AA

Gångstråk längs fasad, smalkronigt träd och möblerbar yta. Transporter och cyklar hänvisas till gatans centrala del. Pergolan ger ökad rumslighet och platsbildning samt ger möjlighet till ökad grönska som stöd för klätterväxter.

SEKTION BB

Fasader anger rummet, En trädrad ger grönska i den möblerbara zonen. Transporter sker centralt med möjlighet för av- och ilastning vid sidan av. Denna sida ska hållas öppen och flexibel för olika aktiviteter.

Belysningsstolpar med rundstrålande armaturer i kombination med integrerad belysning i möbler skapar en varierad och spännande ljussättning som är genomgående för hela gatan.

Stolparnas placeringar varierar mellan båda sidor av gatan beroende på trädens placeringar. Tända skyltfönster bidrar till ett vertikalt ljus som definierar gaturummet.

I korsningen Kungsgatan/Tegelslagaregatan spänns ett linspann med klassiska ljuslingor upp för att tydliggöra knutpunkten. Hörnen på fasaderna i korsningen ljussätts för att tydliggöra platsen även från håll.

Linspann mellan master som spänns upp längst med gatorna och växelvis byter sida gentemot trädens placeringar.

Ger en tydlig vägledning längst med gatan.

Viktigt att skyltfönster hålls tända för ett bra helhetsgrepp.

En kombination av linspann och stolpmaturer för att skapa en varierad karaktär i gaturummet.

Linspann vid entréerna in till Kungsgatan för att välkomna och leda in människor in på gatan. Väl inne på gatan övergår belysningen till stolpmaturer som i kombination med integrerad belysning i möbler som skapar en varierad ljussättning.

VAD?

Framhäva korsningen Kungsgatan/Tegelslagaregatan och vägleda besökare in till Vintergatans köpcentrum som kommer från Södra torget, Vintergatans torg och Tegelslagaregatans parkering.

HUR?

Fasaderna belyses med led-lister tätt in på fasaden och ger släpljus mellan fönster. Armaturen monteras bakom bländskydd som målas in i kulör likt fasad. Linspann med klassiska ljusslingor i korsningen Kungsgatan/Tegelslagaregatan och goboprojektorer som lyser med ett spännande mönster på marken och ev möblemang. Ljusbilden framhäver eventuella framtida mönster i marken.

Vid Vintergatans entré placeras pollare och väggarmaturer tänds eller kompletteras för ljus på väggar som definierar rummet.

VARFÖR?

För att skapa en hög igenkänningsfaktor vid den viktiga knutpunkten på Kungsgatan samt tillskapa en ny mötesplats även kvällstid.

Framhäva entrén in till Vintergatans köpcentrum genom att låta den ta plats och tydliggöra gaturummet. På så vis upplevs gatan kortare, mer inbjudande och syns bättre från håll.

VAD?

Sittplatser längst med Kungsgatan har behov av belysning för att kännas inbjudande och attraktiv även de mörka timmarna.

HUR?

Spotlight med medveten spridning och väl avbländad monteras på hög höjd och riktas ner mot taket.

Ljuset träffar taket och ett färgat skuggspel skapas på marken. Sittmöbelns stomme belyses graciöst och spännande med armaturer monterade på stommen.

VARFÖR?

För att skapa en ljus vertikal yta mellan Vintergatans torg och Kungsgatan belysa dessa sittplatser.

En wow-effekt med färgade skuggor skapar igenkänningsfaktor samt ger chans att tillskapa en ny mötesplats även kvällstid.

En attraktiv plats kan in ge trygghetskänsla vilket berikar platsen.

